

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія міжнародних відносин (Ч.1.)

Рівень вищої освіти – бакалавр

Освітня програма Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Спеціальність С 3 Міжнародні відносини

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

**Затверджено на засіданні
кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.**

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія міжнародних відносин (ч.1.)
Викладач (-і)	Стецюк Наталія Миколаївна
Контактний телефон викладача	+380506549119
Е-mail викладача	natalia.stetsiuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Історія міжнародних відносин (ч.1)» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності С 3 «Міжнародні відносини». Викладається для студентів 1 курсу у 1 семестрі.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою викладання дисципліни є формування у студентів історичного мислення на основі знання процесів історичного розвитку міжнародних відносин, еволюції дипломатичної сфери, розуміння ними закономірностей та особливостей розвитку історичного процесу. Основні цілі вивчення дисципліни: набуття студентами вичерпного знання про етапи та закономірності розвитку міжнародних відносин; формування уявлення про розуміння специфіки і механізмів функціонування різних систем міжнародних відносин; підготувати базу для подальшого вивчення історії міжнародних відносин у межах спеціальних та загальних курсів; формування навичок історичного аналізу, уміння бачити загальні закономірності розвитку держав; формування політичної та історичної культури студентів.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Дана дисципліна покликана розвинути наступні компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин. Загальні компетентності: ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.	

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою як усно так і письмово.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрям досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК6. Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Результати навчання

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні процеси.

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
---------	---------------	------------------------	-----------------------------

1	СЗ Міжнародні відносини	1	Нормативна	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	Семінарські заняття	сам. роб.
Міжнародні відносини та зовнішня політика Давнього Єгипту		2	2	6
Давня Греція в системі міждержавних відносин		2	2	6
Міждержавні відносини в Стародавній Індії		2		6
Міждержавні відносини та зовнішня політика Давнього Риму			4	8
Народження середньовічної Європи		2		6
Візантійська дипломатія між Заходом і Сходом			2	6
Київська Русь на дипломатичній арені			2	8
«Європейська дипломатія в умовах балансу сил»		4	2	6
Входження Української козацької держави до дипломатичного простору			4	8
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Накопичування балів під час вивчення дисципліни			
	Види навчальної роботи		Максимальна кількість Балів	
	Практичне (семінарське) заняття		30	
	Індивідуальна робота		20	
	Контрольна робота		50	
	Максимальна кількість балів		100	
	Вимоги до письмових робіт		Контрольна робота передбачає проходження 50 тестів для перевірки засвоєних знань. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множиться на ваговий коефіцієнт 0,5, відповідно максимальний бал може скласти 50 балів. Індивідуальне завдання передбачає командну підготовку (2 студенти) творчої роботи у формі презентації та її аудиторний захист. Студенти відповідно до запропонованих тематик готують аналітичний матеріал (20–25 слайдів) (сутність проблеми, актуальність, історію вибраної тематики, основні стадії та сучасні тенденції) із списком використаних інформаційних джерел.	

	При оцінюванні роботи береться до уваги структурованість викладання змісту роботи, повнота розкриття теми, самостійність в розв'язанні проблематики, власні форми систематизації та представлення (аудиторний захист) презентації та робота в команді. Оцінка виставляється у 100-бальній шкалі і множить на ваговий коефіцієнт 0,2, відповідно максимальний бал може скласти 20 балів.
Семінарські заняття	Оцінювання відповідей студентів на <i>практичних (семінарських)</i> заняттях відбувається за 100 бальною шкалою (відповідно до вимог журналу). По завершенні теоретичного навчання максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 30 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх пропущених занять і негативних оцінок; виконання усіх передбачених форм роботи. Для отримання підсумкової оцінки протягом семестру студент зобов'язаний отримати як мінімум 26 б.
Підсумковий контроль	<i>Підсумкова оцінка</i> за вивчення дисципліни складається із математичної суми балів за роботу на семінарах (максимально – 30 балів), за контрольну роботу (максимально – 50 балів), за індивідуальну (максимально – 20 балів) і оцінки, що в сумі максимально може скласти 100 балів. При виставленні балів за модульний контроль оцінюються: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів, самостійне опрацювання тем, написання повідомлень та есе, опрацювання завдань, підготовка презентацій доповідей, підготовка індивідуальних завдань тощо.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-prozapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf
Пропуски занять (відпрацювання)	Відвідування лекцій та семінарських занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт. У випадку негативної оцінки на третьому талоні або не допуску до екзаменів внаслідок не виконання навчального плану студент має право на повторне вивчення курсу, яке регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS: https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhenniapropovtorne-vyvchennia-

	dystsypin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf
Неформальна освіта	Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника: https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchanniazdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imenivasylia-stefanyka.pdf Здобувачам враховувати результати навчання, отримані в процесі неформальної освіти на курсах дистанційного навчання таких платформ, як Coursera, Prometheus, EdEra, Всеосвіта, тощо. Визнання результатів неформального навчання в Університеті включає подання здобувачем заяви, ідентифікацію задекларованих ним результатів, їх оцінювання університетом та ухвалення рішення щодо зарахування відповідних освітніх компонентів або відмови у визнанні. Цей процес спрямований на забезпечення відповідності задекларованих результатів вимогам освітніх програм..
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.)
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» -ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин

8. Рекомендована література

1. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.) URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/metod/isn/brus_koval.pdf
2. Булик М. В. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2017. 274 с.
3. Головченко В. Матвієнко В. Дипломатична історія України. URL: <http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/Дипломатична-історіяУкраїни.pdf>

4. Дипломатична історія України. URL:
<http://stratcom.nuou.org.ua/wpcontent/uploads/2020/03/%D0%94%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.pdf>
5. Зінченко А. Історія дипломатії. Навчальний посібник. 2002. 433 с. URL:
<http://irbisnbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001402>
6. Зінченко Л.А. Історія дипломатії : від давнини до нового часу. URL: <http://irbis-nbu.gov.ua/ulib/item/UKR0001402>
7. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст. URL:
https://www.academia.edu/13863580/Історія_дипломатії_від_давнини_до_кінця_XVIII_ст_Видавничий_дім_Києво_Могилянська_академія_2015_11.
8. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний посібник. URL:
http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/896/1/istoriia_mizhnar_vidnosyn.pdf
9. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-105.html>
10. Стецюк Н. Національна політика владних структур щодо українців у Польщі в перші повоєнні роки //Сторінки воєнної історії. Збірник наук. Праць. – К.,2013. – Вип.16. – С.231–245.
11. Стецюк Н., Франків Ю. Політика канцлера Німеччини Ангели Меркель з приводу побудови Північного потоку-2.. Вісник Прикарпатського університету. Політологія, Вип.14. 2020. С.224-231.
12. Стецюк Н., Шекета М. Морально-психологічний аспект «історичної травми» етносу. Сепаратистом стають чи народжуються? / ШекетаМ. // Актуальні проблеми міжнародних відносин: Збірник наукових праць. Випуск 149. / К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. – Київ. – 2021. – С. 28-35.